

La Ciudad de Trieste

ORIGEN, HISTORIA, ETNOGRAFIA

En una de las últimas ediciones ilustradas del prestigioso diario "La Prensa" han aparecido algunas fotografías de la ciudad de Trieste, bajo el título "Ciudades italianas del Adriático".

Es sabido que en la actualidad la ciudad de Trieste forma parte del Reino de Italia, y también es cierto que los italianos entraron en la guerra con el grito "Trieste o muerte", pero la mayoría de los Argentinos ha de ignorar el hecho de que Trieste jamás ha sido italiana ni tampoco debería de serlo ni por su situación geográfica ni desde el punto de vista etnográfico.

Para ilustrar mejor nuestra afirmación, que es transcendental en estos momentos turbios de la política europea, y más aún, constituye la base de las divergencias italo-yugoeslavas, damos una breve reseña histórica de estas comarcas que en la actualidad se llaman Venecia Julia.

Antes de haber sido conquistadas estas regiones por las legiones romanas, eran habitadas por el pueblo ilirio. Pueblo, cuyo origen todavía no ha sido posible descubrir, aunque el célebre historiador checo, Dr. Šafařík ha demostrado que su origen ha sido eslavo.

Pero lo único que podemos afirmar es que estas comarcas eran muy poco pobladas y totalmente cubiertas con bosques. En el lugar que actualmente ocupa Trieste existía un pequeño pueblo ilirio. Al conquistar los romanos estas regiones han fortificado este pueblo situado a la orilla del mar Adriático, dándole el nombre de Tergestum. Fomóse bajo la protección de este fuerte una ciudad, que ha sido destruida por las hordas de Atila, rey de los Hunos, que también destruyeron Aquilea, la segunda ciudad romana situada unos 30 km de Trieste. Después de la caída del Imperio romano, estas regiones casi desiertas fueron ocupadas por los Eslovenos, stirpe de la raza eslava, que provenían de las llanuras, hoy húngaras. Este pueblo en su afán de expansión llegó hasta el río Piave y el altiplano de Toblach cerca de la frontera bavara. Siendo pero desalojados en el noroeste por los Germanos y por los guerreros del patriarcado de Aquilea en el oeste; por no aceptar la religión cristiana. Los restos de los Eslovenos se refugiaron en la región de los Alpes Julianos, o sea Trieste y sus alrededores, donde se establecieron definitivamente. Desde aquellos tiempos Trieste ha ido desarrollándose lentamente y fué por muchos siglos un pueblo de pescadores. El empuje del comercio de Venecia con el Levante reflejó también sobre Trieste que era una ciudad independiente llegando ser esta competencia molesta a la Serenissima, que buscó varias veces de subyugarla.

En vista de este continuo peligro los triestinos

al finalizar del XIV siglo recurrieron a la corte austriaca rogando protección, que les fué brindada, formando desde entonces parte de la corona de los Absburgo, los cuales reinantes ostentaban también el título de Señores de Trieste. A la ciudad le fué concedida amplia autonomía y muchos privilegios, mayormente a algunas familias patricias que tenían el gobierno de la municipalidad en sus manos. Como en todas las ciudades de mar de entonces en el Adriático y en el este del Mediterráneo el idioma comercial era el italiano, así fué que este idioma se acostumbró también en estas familias, mientras que el pueblo hablaba siempre su idioma de origen algo mezclado con palabras italianas. Este estado de cosas perduró hasta las guerras napoleónicas. Napoleón al conquistar estas tierras las ha agregado al virreynato de Iliria cuya capital era Dubrovnik (Ragusa) en Dalmacia, centro cultural eslavo. Teniendo en cuenta el criterio de Napoleón al dividir las tierras conquistadas, podemos afirmar que este hecho es la prueba más aplastante contra las pretensiones italianas de hacer aparecer a Trieste como ciudad italiana, pues si así fuera esta ciudad con sus alrededores habría formado parte del virreynato de Italia. Este hecho histórico, que congregó los pueblos eslavos del sur en una formación estadual, ha tenido una enorme influencia sobre ellos, haciéndolos despertar de su adormecimiento nacional.

La unión de los eslavos del sur (yugoeslavos) duró poco, con la caída del Imperio napoleónico Trieste volvió a formar parte de Austria, pero en el campo cultural y económico repercutió esta unión muy favorablemente, desde entonces los eslovenos empezaron a desarrollar sus letras y su independencia económica, que sin duda alguna están hoy a la altura de cualquier otra nación centro-europea. Claro está que esta actividad influyó también sobre Trieste, que llegó a destacarse como el emporio comercial más grande del Imperio austro-húngaro, principalmente después de la construcción del ferrocarril que la une a Viena.

El gran movimiento portuario hizo afluir a la ciudad a los campesinos de los pueblos cercanos, todos ellos eslavos, los cuales se radicaron allí como obreros e industriales. Resulta claro que la minoría italiana de Trieste vivió su feudo en peligro y puso en movimiento todos los resortes posibles para asimilar nacionalmente este lógico y natural flujo de la población campesina de las cercanías, que es una lógica consecuencia de la urbanización, hecho que ocurrió en todas partes del mundo. Pero todos los maquiavelismos no pueden borrar el origen eslavo de la población triestina, para demostrar este hecho es suficiente fijarnos en los apellidos triestinos, pues nadie podrá afir-

mar que son italianos. Para ilustrar mejor nuestra afirmación, citamos algunos muy conocidos: Cosulich, Suvich, Gerolimich, Benicich, Jussig.

Como mencionamos, el gobierno municipal de Trieste tenía autonomía y muchos privilegios, con cuales medios consiguió no permitir nunca a los eslavos la posibilidad de instruirse en su idioma, todos tenían que cursar escuelas italianas, lo que hizo que centenares de millares de eslavos se perdieron asimilados. Más aún, la política del imperio austro-húngaro fué nefamente favorable a la "fiel" aleada, lo que trajo como consecuencia la radicación a Trieste de unos 35.000 ciudadanos del reino de Italia, que claramente hicieron aparecer Trieste más italiana todavía.

Lo único que daba apariencia italiana a la ciudad era el idioma, pues es de uso corriente un dialecto mezclado italo-eslavo. Pero con la introducción del voto universal la posición del nucleo dominante minoritario italiano se vio cada día más en apuros, a nada le sirvió el favorecimiento de las autoridades centrales y tampoco la ayuda financiera secreta del gobierno de Italia, los eslavos se afirmaban día tras día en sus legítimos derechos, por que a pesar de todo era raro el triestino que no sabía hablar o no comprendía el eslavo, mientras que a escasos kilómetros de la ciudad era difícil encontrar un campesino que comprendía el idioma de la península itálica.

Los italianos en nuestros días, en el afán de borrar todo vestigio del esclavismo en estas comarcas, han cerrado todas las escuelas eslavas del interior, llegando hasta el extremo inaudito, de prohibir hablar este idioma en la vida pública, y atropellando a familiares que enseñaban el idioma materno a sus hijos. También para quitar para siempre toda apariencia del origen de estas tierras, no han vacilado en recurrir a medios inconcebibles como el de cambiar los apellidos a la población, hasta sobre los monumentos de los muertos.

Así que el único derecho que pueden alegar los italianos es el derecho de conquista, pero todo el mundo sabe como fueron conquistadas estas regiones; únicamente después del derrumbe del Imperio austro-húngaro, derrumbe que sucedió como consecuencia del levantamiento de las naciones eslavas en contra del yugo de los Absburgo.

Las mismas afirmaciones valen también para las otras ciudades del Adriático, como Pola, Fiume, Zara y para la ciudad del interior Gorizia.

Beograd. Tukajšnji visokošolci levičarske orijentacije so uprizorili manifestacijo in se zaprli v vseučiliško poslopje, od koder so s streli odgovarjali na protinapad vseučilišnikov narodne tendence. Pri pretepu je bil smrtno ranjen en vseučilišnik. Policija je razburjene duhove pomirila in izpraznila vseučilišče.

Vseučilišniki so bajé demonstrirali v prid dvajstotrici zaprtih dijakov, kateri so obtoženi ekstremistične ideologije.

SPORAZUM MED FRANCIJO IN ANGLIJO

Važnejši in takorekoč spopolnitev italjansko-francoskega je sporazum dosežen te dni v Londonu med francoskimi ministri Flandin, Laval in med angleškimi ministri. Že iz tega se vidi, da se je hotelo dati večjo pomembnost posetu v Londonu, ker sta tja odpotovala dva francoska ministra in sicer najuplnejša.

Kolikor toliko moramo beležiti zopet en uspeh francoske diplomacije, kateri se je vendar posrečilo pridobiti Anglijo, da sodeluje in celo da bo pripravljena, priskočiti na pomoč, če bo Francija bila nenadoma napadena od kake zračne flote, razumljivo ravno tako je dolžna Francija pomagati Angliji. Toda če je ena ali druga napadena od letal je jasno, da bo sledil tudi napad na suhem in tembolj jasno, da si bodo te države naprej pomagale. Z drugimi besedami, imamo med Francijo in Anglijo vojaško zvezo.

Res je, da se je odprlo ena vrata tudi Nemčiji in ji obljubilo, da v slučaju, da tudi ona pristopi temu zračnemu paktu in v Zvezo narodov, da se bo člen V. versalskih določil o oboroženju premaganih spregledal, s tem bi seveda hoteli Nemčiji vezati roke, kar pa izgleda da slednja ni preveč navdušena. Toda istočasno je ta sporazum kategorično svarilo Nemčiji, da ako ne pristopi paktu ki se bo imenoval zračni Locarno, ima pričakovati popolno izolacijo in takorekoč železnega obroča okoli njenih mej izvzemši strani Poljske.

Odmev ki ga je imel ta sporazum v drugih državah se ne more še natančno doznati, vsekakor je značilno, da je Laval takoj naročil francoskim poslanikom v Moskvi in Pragi, da Francija stoji še vedno kar se tiče teh držav popolnoma na istem stališču kakor poprej in da bo nadaljevala stremljenje priti do takozvanega vzhodnega Locarno. Gotovo pa je, da je deloma odzvet oni vpliv Rusije na evropske razmere, ki ga je tale pridobila z vstopom v Zvezo narodov. Italija je zadovoljna ker je sedaj tudi Anglija pritrdila uradno rimski pakt, toda glede zračnega pakta izgleda, da nima preveč veselja se mu pridružiti.

Jugoslavija je zaenkrat izjavila, da odobruje zračni sporazum, ki bo močno uplival, da se obdrži mir v Evropi.

Ključ situacije, ostaja še vedno v rokah Nemčije, ako ta pristopi temu sporazumu, bo za lep čas mir v Evropi zagotovljen.

Kdor pa pozna Nemčijo, in Nemce, ni preveč verjetno, da tako hitro opusté svoje sanjarenje o Veliki Nemčiji od Baltika do Jadrana. Medtem ko Hitler govori svetu o miroljubnosti, nemško časopisje še vedno spominja na Alzacijo in Loreno, Eupen in Malmedy v Belgiji, Šlezvig pod Dansko, Memel, Gdinjo, poljski koridor, Šlezijo, nemški del Češke in kar Italijane najbolj boli, od njih zasedeni nemški del Tirola, ki že vračuna priključitvi jo Avstrije. Deutschland über alles!

IZ JUGOSLAVIJE

REGENTSKI SVET RAZPUSTIL PARLAMENT

Z dekretom Regentskega sveta je bil razpuščen parlament, ki se je imel sestati 11. t. m. Se navaja kot razlog za ta razpust, da je ministerski svet doznal, da stranka, ki je do-

sedaj potpirala vladno politiko, bi se bila v prihodnjem zasedanju izjavila proti nji, toliko glede splošne politike, kolikor tudi glede odobritve proračuna.

Volitve v novi parlament so določene za 5. maj, prvo zasedanje tega novega parlamenta se bo vršilo 3. junija. Dosedaj še ni znano katera stranka se bodo udeležile, oziroma bodo dobile dovoljenje se udeležiti volitev.

Ukrepi Regentskega sveta so zbudili veliko pozornost, ker so prišli kakor rečeno, tik pred določenim zasedanjem parlamenta.

CENTRALNA EVROPA IN LONDONSKI DOGOVOR

Javljajo se že glasovi, ki napovedujejo gibanje Avstrije, Madžarske in Bolgarije, ki zahtevajo tudi za njih, opustitev člena V versalske pogodbe, potom katerega je bilo tudi tem državam natančno določena vojaška moč. Te države upajo, da ako se Nemčiji dovoli zopetno oboroževanje, se mora to tudi njima dovoliti.

Krogi Male antante, pa so že izjavili, da tega ne bodo dovolili posebno ne Madžarski.

SOCIJALISTIČNI POSLANEC ŽALIL ANGLEŠKO KRALJEVO OBITELJ

V nižji zbornici je socijalistični poslanec Me Govern imenoval kraljevo obitelj za "parasite", v govoru, ki ga je imel v prid brezposelnim. Med protestnimi vzkliki je zakričal v zbornico: "Mi plačamo kralju Juriju 10.750 pfuntov na teden, 64 pfundov na uro, vojvodu Kentskemu 25.000 pfuntov na leto, 68 pfuntov dnevno. Ti paraziti živé v izobilju v tej deželi."

Predsednik zbornice ga je klical k redu, toda Me Govern je odgovoril: "Mi morate naznaniti odredbo, ki bi prepovedala, da bi se ne imenovala kraljeva družina z istimi imeni, kakor vsakega drugega človeka."

V toku nadaljnjega govora Me Govern je imenoval vlado, kot bando narodnih lumpov.

URUGUAJSKA VSTAJA

Še vedno ni mogoče razsoditi kaj se dogaja v orientalski republiki. Toliko revolucionarji kakor vladne čete javljajo zmage. Toda eni kot drugi so vedno v istih pozicijah kakor pred enim tednom.

Vladni komuniké je javil pred dnevi, da so letaleci bombardirali taborišče upornikov, ter da so videli kako je bil ranjen poveljni Muñoz v glavo. Ter da sedaj skuša bežati v Brazil. Med tem ko poročila revolucionarcev pravi, da sploh ni bilo videti daleč naokoli nobene letala na mestu kjer se nahaja general Muñoz. Nadaljujejo poročila, da Muñoz skuša priti v zvezo z drugimi oddelki revolucionarcev, kateri stojé pod poveljem generala Martinez-a in bratov Brum. Vsekakor znatnih uspehov izgleda, da ne beleži nobeden, ter da se bržkone previdno gledajo od daleč, čakajoč ugodni trenotek, ali pa, da se eni ali drugi vda jo.

V Montevideo so šele pred včerajšnjem priznali da je revolucija v notranjosti, ter da so vladne čete zadale upornikom težki udarec in da sedaj beže proti Brazilu. Ta bitka, ki je dosedaj največja je zahtevala mnogo žrtv. Uporniki pa javljajo, da so odbili napad vladnih čet.

KONGRES SOVIJETSKIH KOMISARJEV ZAKLJUČEN

V sredo je bila zadnja seja kongresa sovjetskih komisarjev, na kateri je Molotov držal zadnji govor. Povdarjal je potrebo in skorajšnjo spremenitev ustroja države v demokracijski sistem, kjer bo celi narod volil svoje odposlance v parlament, ki bo ustanovljen.

Zaenkrat se bo seveda volilo samo člane, edine ruske stranke, toraj komunistične, vsled tega ne bo v tem parlamentu opozicije. Vsekakor je tu razveseljiv korak naprej, ker bodo vsi volili, mesto kot dosedaj samo člani komunistične stranke. Volitev sama se bo vršila tajno ne kakor sedaj z vzklikom.

OKNO V SVET

Shangaj. Vladne čete javljajo, da se jim je posrečilo ujeti poveljnika takozvane uporne rudeče armade generala Fang-Chin-Min z 2000 vojakov.

Monakovo. Umrl je znameniti profesor Junker izumitelj letala Junker, v 76 letu starosti. Umrl je bil vodja tovarne letal Junker v Dessau-u.

Charleroi, Belgija. Naznanjajo iz tega kraja, da se je tu dogodil čuden naraven pojav. 5. t. m. zjutraj od 9.30 do 9.45, se je nenadoma naredila tema, ki je trajala četrt ure. Tema je bila tako popolna, da so morali povsod prižgati luči, toliko v hišah šolah in avtomobili na cestah.

Asunción. Paragvajci javljajo zasedbo utrdb Parairi u bližini Ville Montes, ter upajo v kratkem zasesti to mesto ki po splošnem mnenju, bi prineslo konec vojske.

Dunaj. Več kot se bliža 12., temveč komunistov in socialistov zapira vlada, dosedaj računajo da jih je v samem Dunaju okoli 5000 zaprtih, na deželi, bržkone tudi toliko. Lastnikom tiskarn so zagrozili do 5 let ječe in 10.000 šilingov kazni, ako bodo tiskali vladi sovražne letake.

Paris. Letnica 6. t. m., na kateri dan so bili v Parizu krvavi izgredi je potekla popolnoma mirno. Trg Concordia je bil močno zastražen. Dovolili so dostop na trg samo raznim delegacijam ki so polagale vence na mesto kjer so lani bili manifestanti ustreljeni.

Monarhisti in francoski fašisti so žvižgali Flandinu, ko je odhajal od maše iz cerkve Notre Dame.

Varšava. Na vabilo poljskega vojnega ministra, so obiskali trije višji nemški oficirji poljsko kavalerijsko šolo. Nemei so položili vence na grob neznanega vojaka, ter obiskali mnogo drugih vojaških osebnosti.

Berlin. Nemei močno občutijo japonsko konkurenco z pivom. Nemški tovarnarji so izjavili, da ne morejo dati niti prazno steklenico, po ceni kot prodajajo Japonci polne steklenice piva.

Moskva. Agencija Tass javlja da so čete mančukov in japonske prekoračile mongolsko mejo in zasedle vasi Kookhur in Obo. Ruske obmejne straže se niso zoperstavile, bržkone ker je pravzaprav Mongolija samostojna država.

Moskva. Balon brez posadke je dosegel vi-

šino od 23.000 metrov, imel je v notranjosti, samodelujoče aparate, ki so registrirali razne pojave v teh višinah. V tej višini je bilo 33° pod ničlo.

Bruselj, Belgija. Parlament s 87 proti 73 glasovi je odklonil upostavitve diplomatskih odnosov z Rusijo.

Liverpool. Obdržane so bile naknadne volitve za izpraznjeno mesto v parlamentu. Zmagal je delavski kandidat. Pripisati je to zmago dejstvu, da se je tu jako močna konservativna stranka cepila in postavila dva kandidata.

Flemington. Proces proti Hauptmannu gre proti koncu, razbremenilne priče so dosedaj malo jasnosti prinesle, tako da je splošni vtis, da bo Hauptmann le obsojen. Tudi Hauptmann prihaja do tega mnenja, ker ko so mu pripekljali v zadnje otroka se je krčevito jokaj.

Celo Hitler se zanima za ta proces, ker je poslal k Hauptmannu posebnega odposlanca ki je tega vprašal ako je zadovoljen z branilci. Vprašal ga je tudi ako se misli vrniti v Nemčijo, nakar je Hauptmann odgovoril, da brez drugega, ako mu Nemčija dovoli.

Varšava. Zadnja statistika je pokazala, da se nahaja na Poljskem 501.300 brezposelnih, dosedaj največje število za Poljsko.

Haichow. Kitajska. Tu se končujejo dela novega letališča. Oblasti so bile povabile skupino Japoncev, da se ga ogledajo. Japonci so se vabilu odzvali in lepo ogledali vse naprave letališča. Nenadoma so potegnili fotografske aparate in začeli vse naokolu fotografirati. Razjarjeni Kitajci so jim aparate takoj odvzeli in vse stolkli po tleh.

Pariz. Že več časa sem sta dva francoska letalec v letu v južno Afriko izginila brez sledu. Reklo se je svojčas, da so jih črnci požrli, toda žena enega teh letalcev je začela poizvedovanja in je doznala, da letalec so še živi, toda sekvestrirani na nekem portugalskem otoku Guineje. Na tem otoku z imenom Bissago, delujejo neke nemške tvrde katere vpostavljajo čudne tvornice. Domneva se da Nemci pripravljajo skrivoma postaje za podmornice in drže zaprte imenovane letalce, ki so najbrž dognali za te skrivnosti.

London. Angleški minister zunanjih zadev John Simon je odšel v Pariz, kjer bo s francoskimi ministri, nadaljeval posvetovanja v smislu zaključenega zračnega pakta, posebno bodo proučevali možnosti da pristopijo tudi druge države temu paktu, v prvi vrsti Nemčija.

Govori se v Londonu, da pride tja na obisk desna roka Hitlerja, znameniti general Göring.

ARGENTINSKE VESTI

POLITIČNE SPLETKE V PROVINCI BUENOS AIRES

Imenovana provinca je že dolgo trpela pod vlado sedanje narodne demokratske stranke, ki vsled številne šibkosti je morala na razne dovoljene in nedovoljene načine delati na to, da se vzdrži na krmilu. Marsikaj se je poskusilo, da bi se to stanje zboljšalo, toda takozvani vaški prvaki te stranke, so v glavnem imeli predseboj vedno le osebne koristi mesto koristi javnosti. Ker seveda vsaka taka stvar ima svoje meje, je prišlo do krize, toliko v stranki sami, kot v vodstvu province, ki je v rokah te stranke.

Povod za to krizo je dala gradba ceste v Mar del Plata, koje graditev in tozadevni načerti se niso nikakor strinjali z navodili federalnih oblasti, oziroma s željo predsednika republike. Guverner province se ni hotel podvreči tem navodilom, marveč je stvar izvršil po svoje in upošteval največ želje svojih ožjih prijateljev. Del stranke, ki je videla v takem zadržanju nevarnost za stranko samo in celo odstavitev in odvzetje vodstva province potom državne intervencije je nastopila proti guvernerju, a guverner mesto da bi se udal in ustregel strankinim željam je celo primoral k odstopu dva ministra in odslovil razne uradnike. Stranka je odgovorila na tako početje guvernerja s tem, da ga je izobčila iz stranke, kar bi seveda bila logična posledica, da bi moral guverner odstopiti od vodstva province, kar pa ni napravil, ter imenoval nove ministre in hotel še naprej kljubovat vsem.

Na tako početje pa so poslanci buenosajreškega provincijalnega parlamenta zasedli vladno palačo in prisilili na odstop guvernerja.

Toda kljub temu, se bo položaj malo spremenil, ker ljudstvo nikakor ne stoji za to stranko, ki je pokazala v teku svojega delovanja popolno nerazumevanje za obči blagor.

V HRVAŠKI KOLEKTIVITETI

Pod tem naslovom najdemo v tuk. "Il Mattino d'Italia" od 5. t. m. sledeči članči:

"Na skupščini hrvaške kolektivitete, obdržane 27. januarja t. l., v tej stolnici, je bila

glasovana resolucija s katero se zahvaljujejo tukajšnjemu časopisju za zaslombo dano hrvaški stvari s priobčenjem oznanil in simpatičnih komentarjev. Stalna komisija v Južni Ameriki za plebiscit na Hrvaškem v naznanilu te resolucije direktorji "Mattino d'Italia", je še dodala posebno zahvalo, katero radi sprejmemo, in istočasno vračamo najpristranejši.

Za nas en dokaz več, o naši trditvi, da je prosluli "Domobran" podpiran od italjanskih krogov.

Istočasno, bi radi vedeli stališče ki ga zavzema ta znamenita stalna komisija za plebiscit na Hrvaškem napram 300.000 pod laškimi terorjem živim Hrvatim v Istri. Od nas Slovencev sploh ne govorimo, ker itak znamo, da smo jim trn v peti, tem in še kakemu drugemu Hrvat.

KJE JE UVIDEVNOST?

Potožil nam je neki naši rojak, da pri izvršenem delu za račun drugega rojaka, sledaji na razne načine, celo s surovostjo hoče prvega prikrajšati za plačilo.

Nočemo več kot toliko zadevo proučiti, toda že dejstvo, da je nastal spor med delodajalcem in delojemalcem, kateri, po njegovi izpovedi je prevzel delo za dnevno plačilo nam nalaga dolžnost opozarjati dotičnega delodajalca, da stvar čimprej in pravično uredi.

Nam bi ne manjkalo drugega kot to, da se tudi med nami razpasejo gotove običajne metode tukajšnje dežele gledé izkoriščanja delavstva. Naj bodo naši rojaki brez skrbi, da bomo znali v kali zatreti vsako tako namero, sredstev za to se bo že našlo.

Dr. SAUL WAISBEIN   **Dra. BERTA WAINER de WAISBEIN**
zdravnik boln. Alvear   Pregled od 3—8.
Otroške in notranje   **ZOBOZDRAVNICA**
bolezni.   Pregled od 3—6.

Avda. San Martin 2219

U. T. 59, Paternal 1632

VI LAHKO ŽIVITE BREZ SKRBI

ČE ZAUPATE VSE VAŠE BANČNE OPERACIJE NA

Banco Holandés

SLOVENSKI ODDELEK

Centrala: Bmé. MITRE 234, Buenos Aires; Podružnica: CORRIENTES 1900
ZAKAJ?

ZATO KER, potom BANCO HOLANDES lahko nakažete Vaši družini denar VARNO, HITRO in z NAJMANJŠIMI STROŠKI.

ZATO KER, BANCO HOLANDES plača za Vaše hranilne vloge NAJBOLJŠE OBRESTI.

ZATO KER, pri BANCO HOLANDES lahko kupite prevozne karte za najboljše in najhitrejši parnike, po najnižjih CENAH.

VAŠ DRUGI DOM: BANCO HOLANDES

Pridite osebno ali pa nam pišite — da se boste perpričali.
Uradujemo od 8.30 pa do 19 ure. Ob sobotah do 12.30.

Diplomirana babica

ANA CHARPOVA

v Pragi in Buenos Airesu

Ima odlogetno prakso v porodnišnici v Pragi in v bolnici Rawson v Bs. Airesu.

Sprejemajo se penzionistke, posebno s kampa.

Calle CABRERA 2311

U. T. Palermo, 2383

SLOVENSKO PROSVETNO DRUŠTVO I.

AÑASCO 2322

Bs. Aires

Priredi jutri v nedeljo 10. februaria velik

PIK - NIK

v San Isidro na istem prostoru kot po navadi.

Na sporedu so razne tekme, "asado", mate, ples in prosta zabava.

Svirala bo dobro izvežbana društvena godba.

Odhod iz društvenih prostorov z kamjoni točno ob 6 h zjutraj.

Voznina s kamjoni tja in nazaj 1 peso.

Vstopnina na zemljišče 0.50 ctvs.

K obilni udeležbi vljudno vabi

ODBOR

DRUŠTVENE VESTI

IZ UREDNIŠTVA

Rojakom nalagamo v dolžnost, da dado čitati domačinom in tujerodcem, članek v španščini. S tem pripomorejo širjenju naše pri- tožbe in obsodbe sedanjega stanja stvari v naši ožji domovini.

V DRUGI ŠTEVILKI

bomo pričeli prinašati potopisno črtico iz Cor- dobe.

Iz nedeljske domače zabave S.P.D. I

Kot je bilo javljeno v Slovenskem Tedniku se je v nedeljo vršila v društvenih prostorih prosvetnega društva I. domača zabava.

Krasno vreme skoroda prekrasno, kajti bi- lo je nič manj kot 38° C. je pripomoglo k temu, da je ljudstvo začelo šele okoli šeste ure prihajati na lice mesta, sicer ni nobeden nič zgubil na užitku, ker je bil na programu samo ples. Mlado in staro se je veselo vrtelo ob akordih domačega orkestra. Videlo se je, da je vodstvo društva predvidevalo hudo vročino in njene po- sledice in zato bogato preskrbelo, da je bilo v bufetu vedno dovolj hladnega piva in podobnih pijač na razpolago, s katerimi so si plesalci in gledalci pridno gasili žejo. Proti večeru se je nabralo prav lepo število ljudi pod velikim figovim drevesom in okoli njega kjer so naši vrli pevci zapeli par lepih pesmi zakar so tudi želi obilno aplavzov. Šele pozno ponoči smo se

veselih obrazov razšli z upanjem, da se kmalu zopet združimo in se tako za male stroške po- veselimo in navžijemo zdrave zabave med svo- jimi; brez potrebe, da dajemo tujcem naš teš- ko zaslužen denar, kjer še povrh vsega zgub- ljavamo na dobrem imenu in časti.

Mirko

Društvena knjižnica

- 461 Cvetje na poti življenja — spisala M. Eli- zabeta.
 462 Polom — spisal Emil Zola
 463 Zver se je prebudila — spisal Liam Loeker
 464 Občinsko dete — spisal Branko Nusič
 465 Mali klatež Tom Sawyer — spisal Mark Twain.
 466 Mladi gozdar — spisal Loški črnošolec
 467 Uporniki — spisal Ivan Lah
 468 Los caballeros del Rey — spisala Amalia G.
 469 Na mrtvi straži — spisal Ivan Matičič
 470 Zvestoba, do groba — spisal A. Dumas
 471 Zadnji dnevi v ogleju — spisal Alajz C.
 472 Jurij Kobila — spisal Josip Jurčič
 473 Prositias modernos — spisal R. Menendes
 474 Spomini na svetov. vojno — spisal N. N.
 475 Pot bolesti — spisal Alojz Gradnik
 476 Qua vadis I. — spisal H. Sienkiewicz
 477 Mlada ljubezen — spisal A. Kraigher
 478 Iz naroda za, narod — spisal N. N.
 479 Sirote — spisal Velikonja Martin
 480 Poslednji dnevi pompejev — sp. L. Bulver

ZA TISKOVNI SKLAD

Bavdaž Josepina	\$ 1.—
Pepina Kovačič	„ 1.50
Šinkovec Angela	„ 2.—
Od prej	„ 100.—
Skupaj	\$ 104.50
Srčna hvala.	

GIBANJE POTNIŠKIH PARNIKOV

Iz Evrope dospejo:

Februar
9 — Campana
10 — Cap Arcona
12 — General Osorio
15 — Arlanza

Odplovejo:

12 — Cap Arcona
14 — C. Sto. Tomé
15 — Campana

VREDNOST DENARJA

	Nakup	Prodaja
100 dolarjev	398.60	402.70
100 ital. lir	33.70	34.10
100 dinarjev	8.20	8.90
100 frankov	26.30	27.—
100 čeških kron	16.—	17.—
1 funt šterling	19.45	19.75

Vsem Slovincem naznanjava, da sva od- prla lastno prodajalno, oglja, drv, krom- pirja itd.

Točna postrežba na dom. Se priporo- čava cenj. rojakom in rojakinjam. Last- nika

J. Trampuž in J. Brišček

Ulica NOVARO 5201 — Villa Devoto

Dr MILOSLAVICH

Zdravnik za notranje bolezni.

Praktikiran na klinikah na Dunaju, Pra- gi in Parizu.

Zdravi bolezni kože, krvi in spolne bolezni.

Se govori slovensko, nemško in špansko.

PETNAJSTDNEVNO PLAČEVANJE
GARANTIRANO ZDRAVLJENJE

Sprejemanje strank od 11 do 12 in od 3 do 7 zvečer. — Ob nedeljah od 9 do 11 ure zjutraj.

Ulica Reconquista 629

U. T. RETIRO 1852

RECUERDE **INSTITUTO MEDICO INTERNACIONAL**

BLENORRAGIA
SIFILIS Y DEMAS VENEREAS
 EL INSTITUTO MAS ANTIGUO ATENDIDO POR MEDICOS
BRASIL 923 PLAZA CONSTITUCION
 DE 10 A 12 DE 15 A 21

*Sin lavajes
Sin dolor*

SELITVE V MESTU IN NA DEZELO
ZA ZMERNE CENE

PREVOZNO PODJETJE

RAFAEL TURK

OSORIO 5085 esq. WARNES 2200

U. T. 59-2505 in 59-3667

Mladinski oddlek

Danilo Gorinšek:

NAGAJIVKA

Goska gaga, kužek laja,
puta kokodaka,
muc mijavka, miška cvili,
črna vrana kraka,
naša Majda pa se dere,
da se vse dvorišče zbere.

Goska gaga, kužek laja,
puta kokodaka,
muc mijavka, miška cvili,
črna vrana kraka,
vsako bitje pač po svoje
Bogu večno hvalo poje.

Majdica le noče peti,
Majdica se mora dreti. —

Goska, kužek, puta, muca,
miška, črni vran, ki kraka,
so zapeli nagajivko:
Jezik svoj imej stvar vsaka;
punčka zvonko naj prepeva,
dere naj se — sraka!

ČUDOVITO...

Ključec pripoveduje: "Imel sem psa, ki je bil razumnejši od vsakega človeka. Vsak dan sem mu moral dajati po 50 par in pes je ta novčič tudi redno vsak dan nesel v pekarno ter si kupil maslen roglič. Nekoč pa opazim, da pes ne hodi več v pekarno po svoj ljubljene roglič, kakor je bila doslej njegova navada. Radoveden, kam devlje denar, jamem psa skrivaj nadzirati. Pomislite, deseti dan ga vidim, kako pride iz neke mesnice in nese v gobcu gnjat. Brihtna žival je deset dni devala denar na kupček, ko pa je imela skupaj 10 novčičev, se je napotila k mesarju ter si kupila mesa..."

Nesporazum

Teta Neža je prišla na obisk in začela izpraševati štiriletno Verico: "No, povej, koga imaš najrajši?"

"Mamo", je odgovorila Verica.

"A potem?"

"Potem pa staro mamo."

"A potem?"

"Potem pa strica."

"Tako?" je zaklical očka. "Kdaj pa pridem jaz?"

"Navadno šele takrat, ko že spim", je odkritosrečno povedala Verica.

KDO JE DOBIL PODORO

V nekem časopisu je bilo zapisano, da je neki znan bogatin daroval v dobrodelne namene 20.000 dinarjev, ki bi naj jih dobili v prvi vrsti mestni siromaki.

Med ubožci je seveda zavladalo veliko veselje. Vsi so nestrpno pričakovali, kdaj se jim bo razdelila obljubljena podpora. Toda vse je ostalo tiho, o denarju ni bilo ne duha ne sluha.

Slednjič je bilo v časopisu objavljeno, da je bilo teh 20.000 dinarjev podeljenih vdovi neznane vojaka.

ROBOT, KI GOVORI IN HODI

Po 40 let trajajočih poizkusih se je posrečilo angleškemu mehaniku Arturju Quistu izdelati govorečega in hodečega robota. Dal mu je ime Charlie. Robot govori brez prestanka

pol ure, hodi po sobi, se pripogiba, smeje se in kriči. Izumitelj Quisto je povabil londonske novinarje, da bi si prišli ogledat robota v njegovo vilo. Quisto je predstavil svojega mehaničnega moža, ko se je baš vračal od izprehoda po vrtu. Največjo važnost je polagal izu-

mitelj na snov, iz katere so narejene robotove mišice na obrazu in po telesu. Robota pženo trije električni motorčki. Če se raztegnejo robotova usta v smeh, se zasmeje tudi njegov obraz. Izumitelj je zadovoljen s svojim robotom in hoče ga samo še prilagoditi posebni službi javnosti. Charlie bo namreč prodajal v neki trgovini blago.

Dekliška Greda

J. K.:

Zvestoba do groba

Brigadir je odredil naj se strelja od vseh strani v okna in ko bodo ista zdrobljena, bo prost vhod od vseh strani in bodo hkratu navalili na sovražnika...

Pričela se je pravecata bitka. Puške so pokale in šipe so žvenketale razbite na tla.

Vaščani so se kar pogrezali v grozo, kaj takega še niso videli in tudi ne pričakovali. Vsi so bili na strani hrabre Rezike, ki tako stršno maščuje smrt svojega zaročenca.

Medtem, ko se je obleganje karabinjerjev in fašistov nadaljevalo, se je naenkrat posvetilo v zgornjih prostorih in koj nato tudi v spodnjih.

Oblegovalci so prenehali s streljanjem ter onemeli groze in začudenja. Spoznali so takoj, da je njih nasprotnica zažgala hišo in da se je odločila raje končati v plamenih, kot bi jo dobili živo v pest.

Medtem se je pripeljal iz bližnjega mesta karabinjerski kapitan, ki je takoj spoznal položaj ter je odločil, da je treba za vsako ceno Reziko rešiti iz plamenov.

Z močnim tramom, ki je ležal pred hišo, so toliko časa razbijali ob vrata, da so se vdal. Bilo je skrajni čas, kajti poslopje je bilo že vse v plamenih in so že švigali ognjeni jeziki iz oken.

Ko sta kapitan in brigadir vdrla v predsobo, se jima je nudil presunljiv prizor. Na tleh je ležala nezavestna mlada lepa deklica z razpletenimi lasmi s krčevito stisnjenimi zobmi in prsti med katerimi je tiščala samokres. Ognjeni jeziki so se že stegali proti njej, kapitan ni izgubljal časa temveč je naglo pograbil na tleh ležečo Reziko in zbežal k izhodu. Ko je mimogrede pogledal v veliko izbo, je videl, kako je gorela postelja na kateri sta ležala mati in sin.

Med temi črnimi in obžganimi zidovi ima zadnji počitek Rihard, ki se je toliko boril za svobodo svojega zaslužnjega naroda in ki ga je Rezika herojsko branila, da se tudi po smrti ni mogel nikdo dotekniti njegovega posvečenega trupla.

Rezika je bila več časa v bolnišnici in jo je samo njena močna narava rešila gotove smrti. Bilo pa bi mnogo bolje zanjo, da bi umrla. Ostala je sicer pri življenju, ampak brez spomina.

Od nekdanje ponosne Rezike ni ostala niti senca več. Njena bujna postava je postala mršava, lasje so bili razmrščeni in oči niso izražale nobenega življenja.

Četudi je uboga Rezika popolnoma izgubila spomin, se je edino Riharda še vedno spo-

minjala. Vsakega človeka, ki ga je srečala, ga je vprašala, če je kje videl njenega Riharda. Ko je videla, da ji nihče nemore odgovoriti, se je napotila počasi proti pogorišču in tam presedela cele dneve in noči.

Stori nikomar nič žalega, samo fašistov noče videti. Kakor hitro kje katerega vzre, se ji prične krčiti telo ter se pripravlja za napad in na usta ji prihajajo bele pene. Slednji se je dosledno izogibljejo.

Podestá ima od tistega večera spačen obraz, vendar je Reziki vse odpustil in se bridko kesa, da ji je parvzaprav on pogubil njeno srečo. "Nisem mislil", si je mrmral sam pri sebi, da je ljubezen pri nekaterih ljudeh tako silna. Jaz sem imel raje denar ker sem za denar prodajal celo svoj narod, in zato me že sedaj preganja vest in živ gorim v peklju..."

O Reziki so govorili ljudje, da ne bo več dolgo trpela na tem svetu, da ji vidno pešajo moči.

Rezikina junaška zvestoba do groba pa bo ostala živa v srcih vsega Primorskega ljudstva.

Konec.

ZA KUHINJO

Pogačice. Vmesi v testo: 25 dek moke, 10 dek sladkorja z vanilijo, 12 dek sirovega masla, en rumenjaki, malo soli in žlico mleka. li smetane. Vmešeno testo tanko razvaljaj in zreži z obodecem. Izrezane pogačice položi na pomazano pekačo in jih speci. Pečene pomaži z mezgo in po dve in dve skupaj zloži.

Pariške palčice. Vmesi v testo: 14 dek olupljenih in zmletih mandeljnov, 14 dek sladkorja, en beljak in malo cimeta. Vmešeno testo oblikuj v debel svalk, ki ga drobno zreži in z roko zvaljaj drobne svalke kakor za valjanče. Te svalke položi na pomazano pekačo in jih pomaži z ledom. Led: Mešaj, da se zgosti, sedem dek sladkorja, en beljak in malo limonovega soka. S tem ledom pomaži palčice, nato pa jih speci.

Škofovski kruhek. Mešaj, da narase, 21 dek sirovega masla in 21 dek sladkorja. Potem primešaj šest rumenjakov, in sicer drugega za drugim, 21 dek moke in sneg šestih beljakov, nato primešaj še 15 dek sesekljanih mandeljnov, 10 in pol deke debelih rozin, 10 in pol deke drobnih rozin, 10 in pol deke kandiranih pomarančnih olupkov in štiri deke citronata. Vse to na kocke zrezano. Model oplahni z mrzlo vodo in ga potresi z moko. Stresi testo noter, ga razravnaj in peci približno eno uro. Pečeno in še toplo zvrni na desko, posuj s sladkorjem in postavi za dva dneva na hladno, šele potem bzreži in daj s čajem na mizo.

PRIMORSKE VESTI

PRED 125 LETI

Ko so Francozi leta 1805 pod Napoleonom drugič zasedli Trst in ga leta 1806 zopet zapustili, so Tržačani na pobudo avstrijskega cesarja ustanovili svoje domobranstvo. Nadvojvoda Ivan je sam prišel v Trst ter tu izdal na prebivalstvo oklice v slovenskem, nemškem in laškem jeziku. V oklicu je pozivljaj Tržačane, naj ustanove svojo deželno brambo. In res so ustanovili tri bataljone brambovcev. Dva bataljona so sestavili meščani, tretjega pa slovenski okoličani. To je bil slovenski brambovski bataljon, v katerem je služilo 500 slovenskih mož in fantov iz tedanje tržaške okolice. Ta slovenska tržaška okolica pa se je takrat začeljala že okrog sedanjega Novega sv. Antona. Slovenski Barkovljani, Rojanci itd. so bili že tedaj tako zavedni Slovenci, da so fantje slovenskega bataljona marširali po tržaškem mestu prepevajoč slovenske pesmi.

V tistih časih se zaradi tega nihče ni spotikal. Pozneje pa avstrijska vlada ni rada videla, da bi se slovenski živelj tako širil. Zato je dopustila, da je laška liberalna stranka začela med Tržačani vzbujati nestrpnost proti Slovincem. Tako se je zgodilo, da se je slovenski bataljon večkrat krvavo spopadel z nahujskano laško mularijo iz starega mesta. Zaradi tega je cesar Franc Jožef I. "najmilostliveje" ukazal, naj se slovenski bataljon razpusti, da bi se laški vpliv v Trstu čim bolj mirno lahko širil. To se je zgodilo 10. avgusta 1869.

Iz tega zgodovinskega dejstva najbolj jasno vidimo, kako umetno so avstrijske oblasti negovale laški vpliv v Trstu in same vzdrževale fikcijo, da je Trst italijansko mesto. Italijani so Avstriji lahko za marsikaj hvaležni. Tudi za Trst.

V Gorici je umrl don Antonino Tognon, župni upravitelj goriške župnije Placuta. Pokopali so ga v Gradežu, kjer je bil pokojni doma.

Društvo "Italia Redenta" — Odrešena Italija ustanavlja po goriških vaseh zavetišča za otroke. Za božič so v teh zavetistihi priredili božičnice, kjer so bili otroci obdarovani, zraven pa so pred odličnimi gosti nastopali v vlogi navdušenih Italijančkov. Tako slovesnost so na pr. imeli na Oslavju pri Gorici. Tu je bila pokroviteljica Bambičeva gospa iz Gorice. — Tudi po kraških vaseh so priredili take božičnice.

Otročiček je pil strup. Iz Trsta: Pred božičem je šla Berta Hafner, rojena Škodljari, s svojim dveletnim sinčkom po mestu. Hotela je obiskati svojo sorodnico, ki je blagajnica v lekarni "Minerva", ter ji voščiti vesele božične praznike. Ženski pa sta se tako zaklepetali, da sta pozabili na otroka. Otroče je šlo v laboratorij in tam popilo iz male steklenice nek strup. V pol ure je bil mali Karlček mrtev. Pač žalostni prazniki za ubogo mater!

Zaradi žganja in tihotapstva. Štefka Vidrič iz Planine na Vipavskem je bila obtožena, da je prenašala žganje. Obsojena je bila na 85 lir globe. — Franc Čebokli iz Hrenovca je nosil skrivaj kuhano žganje. Zato je bil obsojen na 130 lir globe. — Cilka Zajec s Cerkljanskega je bila obsojena na 50 lir globe, češ, da je vtihotapljal sladkor in cikorijo.

Dve smrtni nesreči v Julijski Krajini. Stare zarjavele granate, ki jih je še vedno vse polno na nekdanjih bojiščih na Goriškem, zahtevajo vedno znova svoje žrtve. Poslednji tak dve nesreči sta se pripetili prav o božiču. V Grgaru je na božični dan umrl 13letni Anton Humar, ki ga je vsega razmesarila granata, katero je našel v bližnjem gozdu, pa mu je malone v rokah eksplodirala. Na Cerovecu pri Plavah pa so našli karabinjerji truplo 14letnega Stanislava Pišulina, doma iz Karbonarjev pri Trnovem, ki je prav tako postal žrtev stare granate.

DVE NOVI KONFINACIJI NA GORIŠKEM

Ivan Bukovec in Jože Valentinčič

Gorica, 5. januarja. Okrog 30 let stari mesar Ivan Bukovec in študent Jože Valentinčič, star šele 18 let, sta bila aretirana 6. decembra skoraj istočasno kakor Jakob Rutar v Čadri nad Tolminom. Karabinjerji so ju odvedli najprej na tolminski komisariat, od koder sta bila po daljših zaslišanjih odposlana v Gorico v goriške preiskovalne zapore. Pred dnevi sta bila postavljena pred prefekturno konfinacijsko komisijo, ki jima je brez vsakega zaslišanja in, ne da bi se smela zagovarjati, prisodila po 5 let konfinacije. Trenutno še ni znano, kam ju bodo odpeljali.

Kakor znano, so Rutarja rešili njegovi tovariši, ko sta ga dva karabinjerja baš peljala iz Čadre v Tolmin. O vzrokih konfinacije obeh tolminskih fantov krožijo različne govorice. Pričetkom septembra je prejel Ivan Bukovec neko pismo iz Firence, ki mu ga je baje poslal neki njegov znanec. V pismu ga je prosil za 500 lir posojila. Pismu pa je bil ba- je priložen tudi listek za Valentinčiča. Ko je poštar prinesel pismo v Bukovecovo hišo, so hkratu z njim vstopili v Bukovecovo stanovanje tudi policijski agentje. Od sestre, ki je pismo prevzela od poštarja, so zahtevali, naj ga odpre. Ker je oklevala, so ga sami odprli, si ga dali prevesti in nato takoj aretirali Ivana Bukoveca in nekaj kasneje še Jožeta Valentinčiča. Kakor zatrjujejo ljudje, jima je bilo pismo podtaknjeno. Jože Valentinčič je študiral na tolminski gimnaziji, kjer je že dovršil pet razredov.

Tako so konfinacije naših ljudi spet v najširšem obsegu na dnevnem redu, dasi je mini-

strski predsednik Mussolini že 1. 1932. ko je režim ob 10-letnici fašističnega pohoda na Rim razglasil amnestijo, izjavil, da bo vlada spontano ukinila vsa konfinacijska taborišča.

TABACKYJEV NAMESTNIK FAŠISTIČNI DUHOVNIK

Reka, 8. jan. 1935. Tu so se razširile vesti, da bo prišel na mesto, ki ga je do sedaj zasedal priljubljeni izgnani župnik Tabacky neki prošt iz Reke z imenom Bales, ki je velik prijatelj fašistov. S tem bodo dosegli svoj namen bistriški preganjavei prejšnjega župnika, a vprašanje je, ki ga stavimo škofu Santinu, kako bo ljudstvo sprejelo novega pastirja.

PO JEČI KONFINACIJA, POLICIJSKO NADZORSTVO, ALI ZOPET — JEČA

Usoda Petra Nardina

Gorica, 5. januarja 1935. Niti eden izrazitih antifašistov, kar jih je bilo spuščenih iz ječe po amnestiji, ni ostal danes svoboden. Vsi so morali ali na otoke, ali pa so pod najstrožjim policijskim nadzorstvom.

Pred časom so, kot smo poročali, zopet aretirali in zaprli Petra Nardina iz Vrtojbe, ki je bil amnestiran. Odsedeti bi moral deset let ječe radi protifašističnega delovanja. Sedaj so ga obdolžili, da je on obesil na Oslavju, kjer je bil zaposlen pri delih velikega spomenika padlim, protifašistično zastavo. Odpeljali so ga v koprsko zaporo, kjer je še danes in pričakuje, da bo v kratkem prišel pred posebno sodišče. V njegovo krivdo vsi zelo dvomijo in so prepričani, da mu je zločin podtaknjen. Že glede na to, ker ga je prejšnja ječa popolnoma zlomila in mesto zdravega fanta vrgla telesno popolnoma zrušenega človeka na cesto, je popolnoma nemogoče, da bi se loteval novih protifašističnih akcij. Poleg tega je delal na Oslavju skoro med samimi Italijani in je bil tako stalno nadziran. Njegova družina, zlasti bratje so pahnjani s tem v veliko nesrečo, ker izvajajo tudi nad njimi oblasti vsemogoč teror, bratje pa ne morejo dobiti nobenega dela.

POSEBNO SODIŠČE DELUJE NEUMORNO

Zasedanja sodišča so tajna

Trst, januarja 1935. Dan na dan se vrše procesi proti antifašističnim skupinam, ki so spričo razmer vedno številnejše. V delovanju po-

Ako hočete biti zdravljeni od vestnega in olgovornega zdravnika
zatecite se na

CLINICA MEDICA CANGALLO

Zdravljenje po ravnatelju dr. A. GODEL

Specijalisti za sigurno in hitro zdravljenje — Blenoragije - Kapavca
AKUTNE, KRONIČNE BOLEZNI IN NJIH KOMPLIKACIJE, ZDRAVLJENJE
PO FRANCOSKIH IN NEMŠKIH NAČINI

SPOLNE (606 - 914)

Krvne in kožne bolezni

ZA SLOVENCE PRVI PREGLED BREZPLAČNA

Ženske bolezni, bolezni maternice, jajčnika, prostate in neredno perilo. — Specijalisti za pljučne, srčne, živčne in reumatične bolezni

ŽARKI X — DIATERMIA — ANALIZE

GOVORI SE SLOVENSKO

Sprejema se od 9. do 12 in od 15 do 21.

CALLE CAN GALLO 1542

sebnega sodišča lahko vidimo gibanje antifasizma v Italiji sami, kjer nastopa vedno bolj organizirano in enotno. V zadnjem času so zlasti številni procesi proti onim, ki so nastopali proti plebiscitu in organizirali odpor. Navadno štejejo take skupne po nad dvajset ljudi obojega spola. Zgleda pa, da se je fašizem nastrašil svojega dela in da se boji odpora, kajti zasedanja sodišča se vrše sedaj v največji tajnosti. Dočim so časopisi včasih poročali zelo podrobno, se danes omejujejo le na ugotovitve števila obtoženih, obsojenih, na število let in na navedbo predmeta obravnave, ki se navadno označuje z besedami "sobillatori antinazionali" — protidržavni hujskači. Tudi mnogo naših ljudi pride od časa do časa pred to sodišče, a mi le redko zvemo za njih usodo.

"PROMETNI MIR" V TRSTU

Tržačani imajo vedno večji mir pred prometom

Trst, 8. jan. 1935. V Ameriki, Angliji itd. so v zadnjih letih preizkusili in proučili že mnogo načinov, kako bi zmanjšali šum in ropot velikega uličnega prometa. Prepovedali so ponekod po dnevi, posebno pa ponoči, vsem vozilom uporabo hup, zvoncev itd. da ne bi preveč vznemirjali živcev meščanov. Te "mirovne ukrepe" so pričela prevzemati tudi druga mesta, ker so se v večini slučajev obnesli. Tudi v Italiji so to s popolnim uspehom uvedli v Rimu, a sedaj hočejo uvesti še v Trstu, ki ne mara zaostajati v nobenem ožiru za svojo slavni tržaški močje prišli prepozno s svojimi "bratskimi" mesti. Vendar pa zgleda, da jo novotarijo, ker prometni mir v Trstu že več let stalno narašča. — Tržačani sami bi bili bolj zadovoljni, da bi se v mesto zopet povrnil nekdanji prometni nemir, da bi mesto zadobilo svoje nekdanje živahno lice in da bi dobili vsi brezposelni nazaj svoje, vsled prevelikega prometnega mira, zgubljeno delo.

UMORI V ITALIJANSKIH JEČAH

Kot nam poroča "L'Informazione Italiana" so fašisti v ječi S. Vittorio v Milanu ubili komunisto Mario Villa.

Neki fašistovski propalci se je posrečilo izvolati Villa in še nekaj imen svojih tovarišev. Ko pa so fašisti hoteli izsiliti iz njega naj izda še ostale tovariše jim je zabrusil v obraz: "Pojdite pred kakoršnokoli fabriko v Milanu kadar odhajajo delavci in glejte jim dobro v obraz pa boste videli, da so vsi protifašisti."

Fašisti so ga potem toliko časa pretepali, da je obležal mrtev.

Tako kot so ubili Mario Villa so ubili tudi mnogo drugih, ki pravzaprav nimajo drugega na vesti kot da s fašizmom niso zadovoljni, ker jih z dneva v dan tira v večjo bedo.

Pravda, ki izhaja v Moskvi, poroča, da so se japonci v Abesiniji trgovsko zelo utrdili, da osemdeset procentov uvoza pripada japoncem in to ne samo industrijskih izdelkov temveč tudi orožja in municije. Poleg vsega pa se nahaja v Abesiniji mnogo japonskih oficirjev, ki imajo naročilo, da reorganizirajo abesinsko vojsko.

"Echo de Paris" prinaša karikature Mussolinija in Lavala kako blaženih obrazov sesata ukročeno afriško žival.

VESTI IZ JUGOSLAVIJE

ZMEROM VEČ NAŠIH IZSELJENCEV SE VRAČA

Prav žalostno sliko o valovanju hude gospodarske slike nam nudi letno poročilo, ki ga je izdelal ravnatelj izseljenskega komisarijata v Ljubljani g. Fink. Brezposelnost v naši državi spravi marsikaterega delavca na misel, da bi si poiskal dela v tujini, toda meje so zaprte na vse strani. Naravnost sicer nobena država ni prepovedala priseljevanja, dejansko pa po vseh državah veljajo tako strogi predpisi, da mimo njih nihče ne more v te države za kruhom.

Tako velja tudi za Zedinjene države še zmerom število (kvota) 845 oseb, ki smejo na leto iz Jugoslavije v Zedinjene države. Toda vsakdo, ki bi rad uporabil to pravico, se mora izkazati z zapriseženo izjavo kakšnega ameriškega državljanja, ki premore najmanj 20.000

dolarjev premoženja, da je poskrbljeno zanj in da v Ameriki ne bo iskal dela. Izven tega števila lahko potujejo v Ameriko samo otroci in žene ameriških državljanov, ki so ostali v stari domovini.

Zelo izpremenjene številke nam kažejo podatki o naših sezonskih delavcih, ki hodijo vsako leto v Francijo in Nemčijo za kmetijskim delom in ki so skoro le Prekmurci. Medtem ko je v Francijo hodilo prejšnja leta vsako pomlad okrog 4000 naših kmetijskih delavcev, jih je lani našlo v Franciji zaposlitev samo okrog 2000. V Nemčiji jih je prav tako bilo zaposlenih približno 2000. Ti Prekmurci ostajajo na francoskih in nemških posestvih od aprila do novembra, tako da izorjejo, posejejo, požanjejo in pospravijo za svoje gospodarje, na zimo pa se s skromnimi prihranki nekaj tisočakov vrnejo k svojim družinam v domovino.

Število povratnikov iz raznih držav je lani močno naraslo. Vračajo pa se v pretežni večini brez prihrankov. Samo kdaj pa kdaj se

Fotografija "LA MODERNA"

Edina in najbolj poznana fotografija v slovenski koloniji.

NOVOPOROČENCI! Najboljši in najtrajnejši spomin je lepa in dobro izdelana povečana slika, ki Vam jo napravi fotografija "LA MODERNA". Posebne cene z velikim popustom z ozirom na številno slovensko klientelo.

Poštna slika od \$ 5.— dalje ducat. Obiščete nas lahko vsak dan do devetih zvečer, tudi ob sobotah. — Ne pozabiti:

Fotografija "LA MODERNA"

S. Saslavsky

Av. SAN MARTIN 2579

Bs. Aires

Telefon: 59 - 0522

Medicina News

Največja klinika v Buenos Airesu. Ordinira 10 zdravnikov specialistov.

12 ODDELKEV

Oddelek za vernične bolezni in sifilis. Plačevanje od \$ 10 dalje mesečno.

Blenoragija. Brezbolestno, gotovo in hitro ozdravljenje.

lišaj, itd. — Porodi, zgodnji porodi, neredno perilo.

Oddelek za ženske. Sprejema zdravnica in zdravnik specialist vsak zase. Za notranje in zunanje bolečine vseh vrst; maternica, ajčnik, čiščenje itd., izpuščaji, lišaj, itd.

Načelnica tega oddelka je zdravnica, diplomirana v Parizu in Bs. Airesu, specialistka v **ŽENSKIH IN OTROŠKIH BOLEZNIH**, z mnogoletno prakso, **KI GOVORI SLOVANSKE JEZIKE**

Klinika general. Jetika, srce, želodec, obisti, čreva itd.

Oddelek za jetične. Posebni pregled po novem načinu.

Oddelek žarki X. Radioskopia, radiografija \$ 10 za vsako.

Električni oddelek. Prozorno luč. Žarki ultra violeta infra rdeča itd.

Oddelek specialistov za otroke.

Laboratorični oddelek. Razkroj krvi vseh vrst in narave.

Sanatorični oddelek. Dognanje kakoršne koli bolezni, po nizkih cenah.

Natančni pregled od zdravnik specialista računamo \$ 3.—.

Brezplačen pregled za **venerične bolezni**

VGODNO PLAČEVANJE

Ordiniramo od 9—12 in od 15—21. Ob nedeljah in prazniki od 9—12.

GOVORIMO SLOVENSKO

28 SUIPACHA 28

še pripelje kakšen srečen stric iz Kanade ali Amerike, ki prinese toliko dolarjev s seboj, da si kupi v domači vasi posestvo. Lani se je vrnil en takšen Kanadeec, ki je kupil kar dve posestvi nekje na Dolenjskem, en Amerikaneec pa je naložil 6000 dolarjev v Mestni hranilnici ljubljanski. Ta dva povratnika sta pač samo srečna bogatina med stotinami drugih, ki se vračajo brez vsega. Povratniki iz Francije in Holandije sicer prinašajo po navadi s seboj po nekaj tisočakov, a ker nikjer ne dobe dela in zaslužka, jim skromni prihranek hitro skopni. Mnogi povratniki zato padajo na breme naše javne socialne oskrbe. Tudi iz sklada za podpiranje izseljencev, katerega sredstva se birajo iz podpor banske uprave in izseljenskega sklada pri ministrstvu za socialno politiko in narodno zdravje, je lani izseljenski nadzornik nakazal 318 prosilcem za 52.688 Din podpor.

Iz Holandije se je lani 20 naših brezposelnikov preselilo v Perzijo, kjer so dobili zaposlitev pri gradnji železnice. Na pobudo ministra za socialno politiko in narodno zdravje je naša vlada ustanovila v Teheranu jugoslovenski konzulat, ki pa še ni začel poslovati, tako da naša izseljenska oblastva še ničesar ne vedo o tem, kako se jim tam doli godi. Ljubljanski zastopniki parniških družb so lani odpravili preko morja vseh skupaj 307 oseb (v Zedinjene države 208, v Kanado 94, v Argentino 3, v Avstralijo 2). Toda večina teh potnikov so bili na krajšem obisku v domovini. Sicer pa se po malem nadaljuje vračanje izseljencev v domovino, kar samo večja vrste naših brezposelnih. Zlasti v velikem številu prihajajo delavci iz Holandije, Francije, Belgije in Nemčije. Trije veliki transporti so lani iz Holandije pripeljali 282 naših delavcev, njihovih žen in otrok, eden iz Francije pa 150 oseb. Vseh skupaj se je lani vrnilo v dravsko bano vino 650 naših izseljencev.

Mnogi izmed teh povratnikov bi želeli samo še, da bi jim naše železnice kako olajšale prevoz pohištva. Tudi delodajalci se že ob sklepanju delovne pogodbe zavežejo, da bodo ob morebitnem odpustu poravnali stroške za prevoz družin in njihovega pohištva do naše državne meje. Tako naši povratniki po navadi srečno dospejo do Jesenic, a če so brez sredstev, odtod ne morejo dalje. Izseljenski komisariat jim sicer po možnosti nakaže podporo za osebni prevoz, tolikšnih sredstev pa ne premore, da bi jim ob prihodu v domovino poravnal prav vse potrebe. Nujno je, da se vsaj vprašanje vrnitve same reši tako, da naši ljudje ne bodo več na pragu svoje domovine doživljali razočaranj.

Slovenska gostilna

Shajališče naših rojakov
VELIKI IN PRIJETNI PROSTORI
z igriščem za kroglice in keglje

Vsako nedeljo ples

Svira dobro izvežban kvartet

Dobra postrežba
ZMERNE CENE
TRELLES 1167

Buenos Aires

U. T. 59 - 2382

VSI ROJAKI SO DOBRODOŠLI

ZUBOZDRAVNICA

Dra. Samoilović de Falicov

in FELIKS FALICOV

Sprejemata od 10 do 12 in od 15—20 ure

DONATO ALVAREZ 2181

U. T. 59 - 1723

Trelles 2534

IZKUŠENA BABICA

FILOMENA BENEŠ DE BILIK,

diplomirana na univerzi v Pragi in v Buenos Airesu. Zdravi vse ženske bolezni. vse ženske bolezni. Sprejema tudi noseče v popolno oskrbo na dom.

Ordinira od 9 ure zjutraj do 20 ure zvečer

LIMA 1217, I. nadstr.

U. T. 23 Buen Orden 3389 — Bs. Aires

DR. S. SCHAVELZON

Vodja klinike v bolnišnici Muñiz

VENERIČNE BOLEZNI

moderno in hitro zdravljenje.

NOTRANJE BOLEZNI

srce, pljuča, želodec, obisti, reumatizem, kri itd.

GOSPE: Rezervirani prostori.

OČI - UHO - NOS - GRLO - ŽARKI X
ULTRAVIOLETA - DIATERMIA

SPECIALISTI za vsako bolezen.

NI KLINIKA

Pueyrredón 936

U. T. 47 — 8416

Sprejema od 8 do 10, 14 do 16 in 19 do 21.

Ob nedeljah od 8 do 9.

Veliki zavod

"RAMOS MEJIA"

ZDRAVNIKI SPECIJALISTI

ANALIZE urina brezplačno. Analize krvi. Popolno moderno zdravljenje.

SIFILIS v vseh oblikah. Popolno zdravljenje na podlagi krvne analize (914)

KOŽA: Kronični izpahi, mozoljčki. Izpadanje las. Ultravioletni žarki.

ZLATO ŽILO: zdravimo brez operacije in bolečin.

SPOLNA ŠIBKOST: Hitra regeneracija po prof. Clearelliju.

ŽIVČNE BOLEZNI: Nevrastenja, izguba spomina in šibkost.

REVMATIZEM: kila, naduha, gota. Šibkost srca zdravimo po modernem nemškem načinu.

PLJUČA: Kašelj, šibka pljuča.

ŽELODEC: upadel, raširjeni, kisline, težka prebava, bruhanje, rane.

ČREVA: colitis, razširjenje, kronična zapeka.

GRLO, NOS, USEŠA, vnetje, polipi: brez operacije in bolečin.

ZENSKE BOLEZNI: maternica, jajnika, neredno čiščenje.

Naš zavod s svojimi modernimi napravami in izvrstnimi SPECIALISTI je edini te vrste v Argentini. — Lečenje zajamčeno. —

Ugodno tedensko in mesečno plačevanje.

Pregled brezplačno

GOVORI SE SLOVENSKO

Plaza Once

Rivadavia 3070

Od 9—21 ob nedeljah od 3—12

V dar dobite

na vsakih 6 slik, ki stanejo od 3—6 \$,

lepo sliko v barvah

Odprto tudi ob nedeljah.

F. Quiroga 1275

DOCK SUD

Atelje MARKO RADALJ

CLINICA DENTAL DEL PLATA

Dr. Carlos Ch. Lalanne

Specijalni aparati za per-

krone 22 karatne \$ 16.

— Garantirano delo. —

Posvetovanja brez-

plačno.

foracije paladarja. Zlate

CARLOS PELLEGRINI 311
esq. SARMIENTO

Sprejema vsak delavnik od 9—11.30 in
od 14—18.

Slovenska gostilna pri Veselem Štajercu

Naznanjam vsem cenjenim rojakom v slovenski naselbini da razpolagam z novim igriščem na kroglice in keglje pod streho.

Krasen plesni salon kjer vsako nedeljo svira dobra slovenska godba.

Prvovrstna domača kuhinja in pijača po zmernih cenah.

Za obilen obisk se najtopleje priporoča lastnik

Štefan Celec

MAN. ESTEVEZ 499

AVELLANEDA